

[Svend Jørgensen.]

en gerning, som ikke kan værdsættes højt nok. Ikke alene har de selvfølgelig spredt historisk viden i tusinder af danske hjem, men de har lært den brede del af befolkningen at se forbindelsen mellem fortid og nutid, de har også lært den at se, hvorledes rigets skæbne altid afspejles i den enkelte landsdels, ja endogså i det enkelte lille landsbysamfunds skæbne, og lært den at skønne på de skatte, som de henfarne slægter har efterladt os. De har øvet en smuk gerning, og denne gerning fortjener samfundets støtte i højere grad, end det hidtil har været tilfældet.

Sluttelig vil jeg i denne forbindelse beklage de ringe kår, man hidtil her i Danmark har budt hjemstavnsundervisningen i vore ungdomsskoler og aftenskoler og aftenhøjskoler, dobbelt ringe set på baggrund af det, som vore nabolande Norge og Sverige har ydet på dette alter. Vi mangler her i Danmark undervisningsmidler. Vi mangler lærere med fornøden uddannelse. Er det ikke forbløffende, at vi her i Danmark, Troels-Lunds fædreland, ikke har en eneste lærestol i kulturhistorie ved vore højere læreanstalter? Vi mangler kort sagt forståelse af den kulturhistoriske forsknings betydning, og vi skulle indrømme, at her er et område, hvor der ikke bør vises smålighed. Vi taler i denne tid, også fra denne talerstol, store ord om, at vi skal værne vort demokrati, vor kultur, vort nationale særpræg. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde forleden dag i sin finanslovtale: man må aldrig glemme, at værnet for vort land bygges op på mange fronter. På en af disse fronter står vore videnskabsmænd, vore forskere og også vore videnskabelige tidsskrifter og selskaber. Lad os give dem den støtte, de har behov, så de kan blive det, de selv ønsker at være, et åndeligt hjemmevern.

Skytte: Jeg skal tillade mig at rejse et spørgsmål, som jeg håber den højtærede kirkeminister vil og kan skaffe klaring i. I min egenskab af medlem af statens jordlovsudvalg har jeg ofte henvendelser fra husmænd, som ønsker jord, og som henviser til, at der ved vore præstegårde findes arealer, der ville være fortrinligt egnede enten til supplerende af små husmandsbrug eller til oprettelse af nye brug. Det er i landbefolkningen en udbredt opfattelse, at samtidig med at man skrider til videregående foranstaltninger, som man nu har gjort, gående ud på at fremskaffe tillægsjord og også jord til udstykning, bør man, og måske

først og fremmest, bruge den offentlige jord, man har. Nu er de fleste præstegårde udenfor Sønderjylland udstykket efter loven om præstegårdens udstykning, og de restarealer, der er tilbage, drives som oftest af en forpagter af bygninger og jord, hvilket jeg finder ganske naturligt. Men af forskellige grunde — og en af de vigtigste er den, at det hænder, at præstegården brænder. — sker det, at man i menighedsrådene overvejer at udstykke præstegårdene helt, og ligeså rigtigt og naturligt det er at undlade udstykningen af vel arronderede ejendomme, hvor bygningerne passer til arealet, ligeså rigtigt og naturligt finder jeg det i hvert fald, at man udstykker ejendomme, hvor bygningerne er brændt, hvor bygningerne er for små, eller hvor jorden ligger dårligt for bygningerne. Dette gælder og må ikke mindst gælde for jord i offentlig eje. Derfor ser jeg sådan på det, at hvor man i menighedsrådet nærer ønske om udstykning, er det naturligt, at kirkeministeriet giver sin tilladelse dertil.

Efter udtalelser, der offentligt er fremsat af kirkeministeriets konsulent i præstegårdssager i Sjællands stift, hr. landstingsmand Krarup, ser dette imidlertid ikke ud til at være tilfældet, og det er derfor jeg beder den højtærede kirkeminister skabe klaring på dette punkt. Den nævnte konsulent har været tilkaldt for at råde et menighedsråd, hvor præstegården var brændt og man derfor overvejede, hvorvidt man skulle opføre bygningen igen eller udstykke arealet. Det har senere været diskuteret, hvilket råd præstegårdskonsulenten gav menighedsrådet, og det er jeg selvfølgelig ude af stand til at sige, for jeg har ikke haft adgang til dette møde, men denne diskussion har foranlediget konsulenten til i en artikel i „Holbæk Amts Venstreblad“ den 27. oktober d. å. at redegøre for sine synspunkter. I denne artikel skriver præstegårdskonsulenten bl. a. — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Da det blev bragt i forslag, at jorden skulle sælges og udstykkes til to husmandsbrug, gik jeg imod dette forslag. Jeg fulgte dermed den anvisning, jeg har fået i ministeriet, der har ansat mig som konsulent.“

Senere i artiklen meddeler konsulenten, at han — jeg vil gerne citere igen —:

„deler ministeriets frygt for, at udparcelleret præstegårdsjord, der bortforpagtes til indeklemte husmænd, kan kræves til købs til ejendom af brugerne.“

Præstegårdskonsulenten understreger udtrykkeligt, at han er enig med kirkemini-